

Володимир Ю. Калій*

ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ЗА ВИДАМИ АКТИВІВ НА ЗАКАРПАТТІ

Стаття присвячена дослідженню динаміки капітальних інвестицій за видами активів Закарпатської області за період 2010-2021 років. Зважаючи на те, що зовнішня торгівля є ключовим фактором розвитку економіки країни, на капітальні інвестиції є одним з основних двигунів економічного розвитку Закарпаття. Вони сприяють модернізації інфраструктури, розвитку промисловості, аграрного сектору, туризму, енергетики, освіти та науки, а також покращенню соціальної інфраструктури. Завдяки капітальним інвестиціям підвищується продуктивність, створюються нові робочі місця, покращується якість життя населення та забезпечується довгострокова економічна стійкість регіону.

В статті розглянуто значення капітальних інвестицій для економіки Закарпаття за кількома основними напрямками: модернізація інфраструктури, розвиток промисловості, сільське господарство, туризм та рекреація, енергетика, освіта та наука, соціальна інфраструктура. У сучасних умовах коли область потребує все більших капітальних інвестицій важливо проаналізувати їх динаміку не тільки за обсягом, а і за видами активів. Такий аналіз дозволить нам виявити ключові тенденції капітального інвестування в Закарпатську область

В статті здійснено аналіз динаміки капітальних інвестицій Закарпатської області за останні 2010-2021 роки, проаналізовано динаміку зростання капітальних інвестицій за досліджуваний період. Зроблено висновок, що найбільше капіталовкладень було здійснено в 2019 та 2021 роках, суми становили 9330284 тис. грн. та 9184293 тис. грн. відповідно. А найменші суми капіталовкладень було здійснено в 2010, 2013 та 2014 роках, що становило 2205374 тис. грн., 2645793 тис. грн. та 2638670 тис. грн. відповідно.

В статті проаналізовано питому вагу інвестицій в матеріальні та нематеріальні активи до загального обсягу капітальних інвестицій в Закарпатській області. Встановлено, що динаміка зростання інвестицій в матеріальні активи Закарпатської області у 2010-2021 роках мала стабільний характер та становила приблизно 0,02% щороку. Щодо динаміка зміни інвестицій в нематеріальні активи Закарпатської області, то за досліджуваний період теж відбулись певні зміни. Найбільший приріст інвестицій у нематеріальні активи був у 2018 та 2021 роках, що становило в цих роках 1,1%, а найнижче значення приросту відбулось у 2019 році та становило 0,2%.

Очевидно, що обсяг капітальних інвестицій в Закарпатську область за видами активів засвідчують високе значення капітальних інвестицій для економіки як області так і всієї України

Ключові слова: інвестиції, капітальні інвестиції, активи, регіональна економіка, розвиток.

Рис. 4. Табл. 3 Літ. 9.

DOI: 10.32752/1993-6788-2023-2-268-40-47

Volodymyr Yu. Kaliy

RESEARCH OF THE DYNAMICS OF CAPITAL INVESTMENTS BY TYPES OF ASSETS IN TRANS-CARPATIA

The article is devoted to the study of the dynamics of capital investments by types of assets in the Transcarpathian region for the period 2010-2021. Given that foreign trade is a key factor in the development of the country's economy, capital investment is one of the main engines of economic

* ІЕ «Kaliy Volodymyr Yuriyovych», Ukraine.

development in Transcarpathia. They contribute to the modernization of infrastructure, the development of industry, the agricultural sector, tourism, energy, education and science, as well as the improvement of social infrastructure. Thanks to capital investments, productivity is achieved, new jobs are created, the quality of life of the population increases and long-term economic sustainability of the region is ensured.

The article indicates the importance of capital investments for the economy of Transcarpathia in several main areas: modernization of infrastructure, development of industry, agriculture, tourism and recreation, energy, education and science, social infrastructure. In modern conditions, when the region needs all the largest capital investments, it is important to analyze their dynamics not only by volume, but also by types of assets. Such an analysis allows us to determine the key trends of capital investment in the Transcarpathian region

The article analyzes the dynamics of capital investments in the Transcarpathian region for the past 2010–2021, and analyzes the dynamics of capital investment growth over the period under study. It was concluded that the largest capital investment was made in 2019 and 2021, the amount was UAH 9,330,284 thousand. and UAH 9,184,293 thousand. in accordance. The smallest amounts of capital investments were made in 2010, 2013 and 2014, which amounted to UAH 2,205,374 thousand, UAH 2,645,793 thousand. and UAH 2,638,670 thousand. in accordance.

The article analyzes the specific weight of investments in tangible and intangible assets to the total volume of capital investments in Zakarpattia region. It was established that the growth dynamics of investments in material assets of Zakarpattia Oblast in 2010–2021 had a stable nature and amounted to approximately 0.02% every year. Regarding the dynamics of changes in investments in intangible assets of Zakarpattia Oblast, certain changes also occurred during the studied period. The largest increase in investment in intangible assets was in 2018 and 2021, which amounted to 1.1% in these years, and the lowest value of the increase occurred in 2019 and amounted to 0.2%.

It is obvious that the volume of capital investments in Zakarpattia region by types of assets testifies to the high value of capital investments for the economy of both the region and the whole of Ukraine.

Keywords: investments, capital investments, assets, regional economy, development.

Peer-reviewed, approved and placed: 11.10.2023.

Постановка проблеми. Капітальні інвестиції є одним з основних двигунів економічного розвитку Закарпаття. Вони сприяють модернізації інфраструктури, розвитку промисловості, аграрного сектору, туризму, енергетики, освіти та науки, а також покращенню соціальної інфраструктури. Завдяки капітальним інвестиціям підвищується продуктивність, створюються нові робочі місця, покращується якість життя населення та забезпечується довгострокова економічна стійкість регіону.

Відповідно нагальної потреби зазнає дослідження пов'язане з відстеженням аналізу динаміки капітальних інвестицій Закарпатської області не тільки в сумарному обсязі, а і в розрізі видів активів. Дане питання потребує більш детальної уваги та дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням, які присвячені вивченню капітальних інвестицій в Закарпатську область присвячені праці вітчизняних вчених, таких як: Г. Машлій, А. Михайлов, О. Подолянчук, С. Тарабан, К., Чайка, М. Шкиба та інші.

Мета дослідження полягає в дослідженні змін обсягу та динаміки капітальних інвестицій за видами активів впродовж досліджуваного періоду.

Основні результати дослідження. Капітальні інвестиції відіграють ключову роль у розвитку регіональної економіки, зокрема в економіці Закарпаття.

Вони сприяють модернізації інфраструктури, підвищенню продуктивності, створенню робочих місць та покращенню добробуту населення. Значення капітальних інвестицій для економіки Закарпаття можна розглянути за кількома основними напрямками, які наведені на рис. 1.

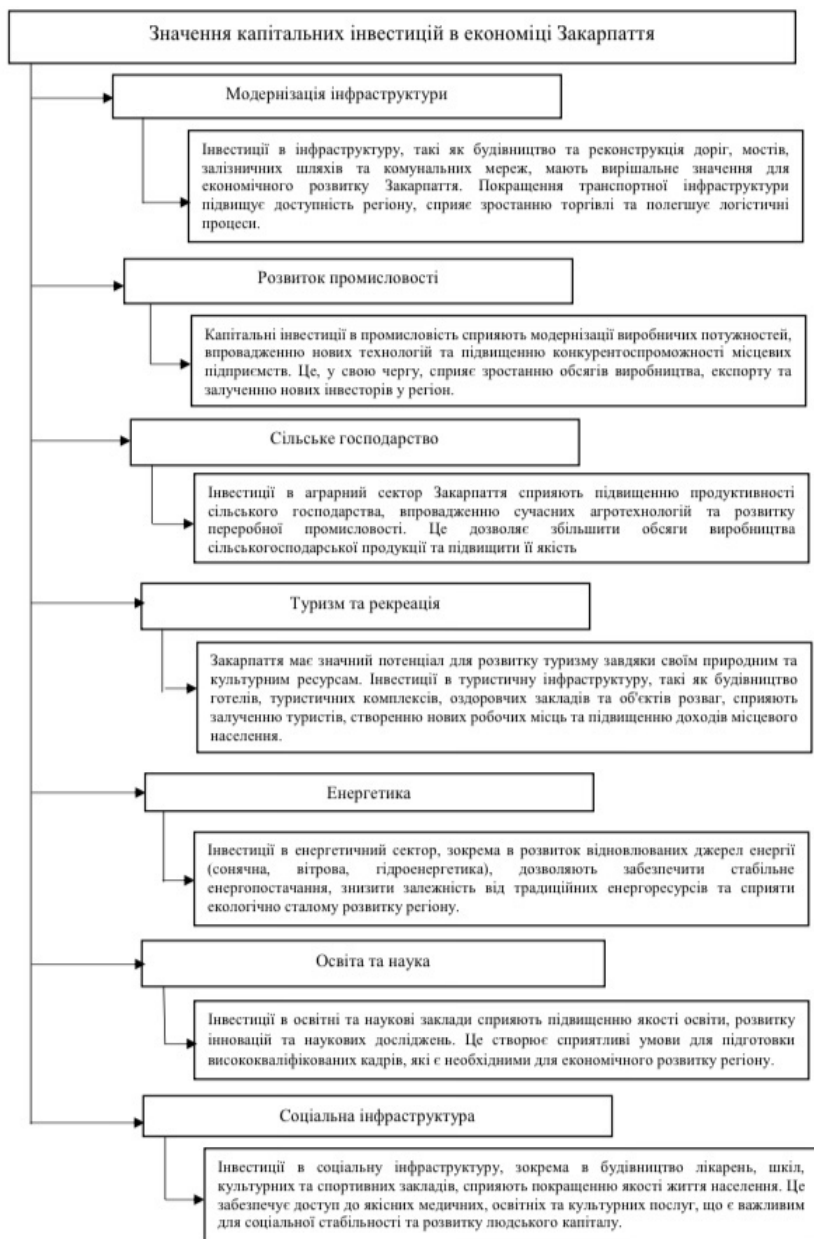

Рис. 1. Значення капітальних інвестицій в економіці Закарпатської області, побудовано автором на основі [4-9]

У сучасних умовах коли область потребує все більших капітальних інвестицій важливо проаналізувати їх динаміку не тільки за обсягом, а і за видами активів. Такий аналіз дозволить нам виявити ключові тенденції капітального інвестування в Закарпатську область, а також запропонувати напрямки капітального інвестування з-поміж тих, які існують.

Першим кроком нашого дослідження є аналіз динаміки капітальних інвестицій Закарпатської області за останні 2010-2021 роки. Такий період обраний невипадково, адже важливо охопити для аналізу більш широкий діапазон часу, щоб оцінити реальні обсяги капітальних інвестицій Закарпатської області. Інформацію щодо загального обсягу капітальних інвестицій Закарпатської області у 2010-2021 роках продемонстровано в таблиці.1.

Таблиця 1. Обсяг капітальних інвестицій Закарпатської області протягом 2010-2021 років, побудовано автором на основі [2, 3]

Рік	Обсяг, тис. грн
2010	2205374
2011	3051927
2012	2736109
2013	2645793
2014	2638670
2015	3778415
2016	4662988
2017	5623663
2018	7500586
2019	9330284
2020	5080997
2021	9184293

Представлений в табл.1. обсяг капітальних інвестицій свідчить про динаміку зростання капітальних інвестицій, наочно це продемонстровано на рис. 2.

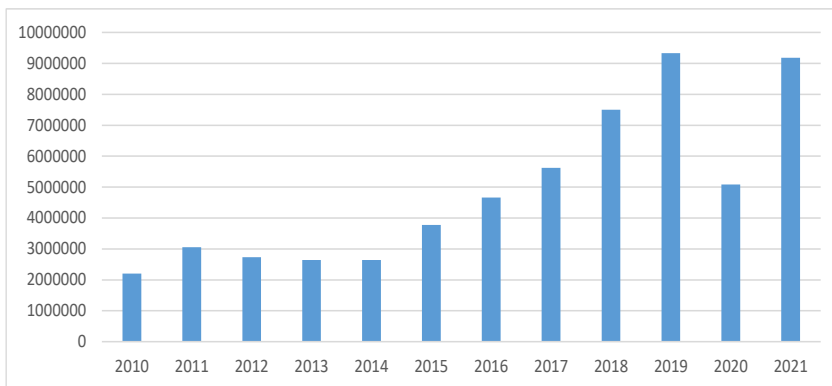

Рис. 2. Обсяг капітальних інвестицій Закарпатської області протягом 2010-2021 років, тис. грн., побудовано автором на основі [3]

Аналіз табл.1. та рис. 2 засвідчує, зростання обсягів капітальних інвестицій в Закарпатську область. Найбільше капіталовкладень було здійснено в 2019 та 2021 роках, суми становили 9330284 тис. грн. та 9184293 тис. грн. відповідно. А найменші суми капіталовкладень було здійснено в 2010, 2013 та 2014 роках, що становило 2205374 тис. грн., 2645793 тис. грн. та 2638670 тис. грн. відповідно.

Для більш детального вивчення капіталовкладень здійснимо дослідження обсягів капітальних інвестицій в Закарпатську область за видами активів. Отриману інформацію представимо у вигляді таблиці 2.

Таблиця 2. Капітальні інвестиції Закарпатської області за видами активів протягом 2010-2021 років, тис. грн., побудовано автором на основі [3]

Рік	Загальний обсяг	В тому числі:	
		інвестиції в матеріальні активи	інвестиції в нематеріальні активи
2010	2205374	2189381	15993
2011	3051927	3029910	22017
2012	2736109	2716138	19971
2013	2645793	2620449	25344
2014	2638670	2617151	21519
2015	3778415	3758739	19676
2016	4662988	4645762	17226
2017	5623663	5603707	19956
2018	7500586	7416420	84166
2019	9330284	9307900	22384
2020	5080997	5061989	19008
2021	9184293	9085595	98698

Проаналізуємо кожен видів активів капітальних інвестицій Закарпатської області у 2010-2021 роках, а отримані дані представимо на рисунком 3.

Рис. 3. Обсяг капітальних інвестицій Закарпатської області за видами активів протягом 2010-2021 років, тис. грн., побудовано автором на основі [3]

Аналіз табл.2. та рис. 3 засвідчує зміну динаміки обсягів капітальних інвестицій за видами активів в Закарпатську область. Найбільшу питому вагу займають інвестиції в матеріальні активи. Найбільше капіталовкладень було здійснено за таким видам активів як інвестиції в матеріальні активи. Обсяг капіталовкладень в матеріальні активи мав найбільше значення в 2019 та 2021 роках, суми становили 9307900 тис. грн. та 9085595 тис. грн. відповідно. А найменші суми капіталовкладень в матеріальні активи було здійснено в 2010, 2013 та 2014 роках, що становило 2189381 тис. грн., 2620449 тис. грн. та 2617151 тис. грн. відповідно.

Найменшу питому вагу займають інвестиції в нематеріальні активи. Найменше капіталовкладень було здійснено за таким видам активів як інвестиції в нематеріальні активи. Обсяг капіталовкладень в нематеріальні активи мав найбільше значення в 2021 та 2018 роках, суми становили 98698 тис. грн. та 22384 тис. грн. відповідно. А найменші суми капіталовкладень в нематеріальні активи було здійснено в 2010 та 2016 роках, що становило 15993 тис. грн. та 17226 тис. грн. відповідно.

Для більш повного висвітлення обсягу капітальних інвестицій в Закарпатську область за видами активів проаналізуємо питому вагу капіталовкладень в матеріальні активи та нематеріальні активи. Отримані дані представимо в таблиці 3.

Таблиця 3. Питома вага капітальних інвестицій Закарпатської області за видами активів протягом 2010-2021 років, тис. грн, побудовано автором на основі [2, 3]

Рік	Загальний обсяг	В тому числі:			
		інвестиції в матеріальні активи, тис. грн.	Питома вага інвестицій в матеріальні активи до загального обсягу, %	інвестиції в нематеріальні активи, тис. грн	Питома вага інвестицій в нематеріальні активи до загального обсягу, %
2010	2205374	2189381	99,3	15993	0,7
2011	3051927	3029910	99,3	22017	0,7
2012	2736109	2716138	99,3	19971	0,7
2013	2645793	2620449	99,0	25344	1,0
2014	2638670	2617151	99,2	21519	0,8
2015	3778415	3758739	99,5	19676	0,5
2016	4662988	4645762	99,6	17226	0,4
2017	5623663	5603707	99,6	19956	0,4
2018	7500586	7416420	98,9	84166	1,1
2019	9330284	9307900	99,8	22384	0,2
2020	5080997	5061989	99,6	19008	0,4
2021	9184293	9085595	98,9	98698	1,1

Як засвідчують дані табл. 3. питома вага інвестицій в матеріальні активи до загального обсягу капітальних інвестицій в Закарпатську область були стабільно високими, понад 98%, протягом усього досліджуваного періоду.

Динаміка зростання інвестицій в матеріальні активи Закарпатської області у 2010-2021 роках мала стабільний характер та становила приблизно 0,02% щороку. Щодо динаміка зміни інвестицій в нематеріальні активи Закарпатської області, то за досліджуваний період теж відбулись певні зміни. Найбільший приріст інвестицій у нематеріальні активи був у 2018 та 2021 роках, що становило в цих роках 1,1%, а найнижче значення приросту відбулось у 2019 році та становило 0,2%. Проаналізовані дані представимо у вигляді рис. 4.

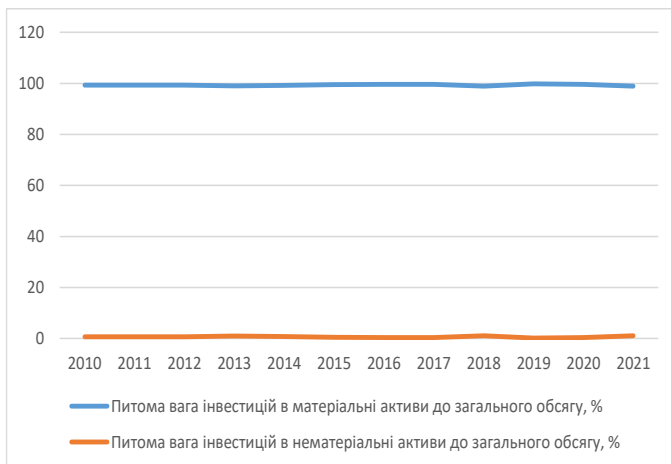

Рис. 4. Динаміка капітальних інвестицій в матеріальні та нематеріальні активи Закарпатської області протягом 2010-2021 років, %, побудовано автором на основі [3]

Як бачимо обсяг капітальних інвестицій в Закарпатську область за видами активів засвідчують високе значення капітальних інвестицій для економіки як області так і всієї України.

Висновки. Аналіз динаміки капітальних інвестицій за видами активів Закарпатської області показує, що область має високе значення для економічного розвитку України. В статті доведено, що капітальні інвестиції відіграють ключову роль у розвитку регіональної економіки, зокрема в економіці Закарпаття. Наведено інформацію щодо загального обсягу капітальних інвестицій Закарпатської області у 2010-2021 роках. Проаналізовано динаміку зростання капітальних інвестицій протягом 2010-2021 років. Здійснено аналіз обсягів капітальних інвестицій в Закарпатську область за видами активів у 2010-2021 роках. Проаналізовано кожен видів активів капітальних інвестицій Закарпатської області у 2010-2021 роках. Охарактеризовано зміну динаміки обсягів капітальних інвестицій в матеріальні та нематеріальні активи Закарпатської області. Досліджено питому вагу капіталовкладень в матеріальні активи та нематеріальні активи для більш повного висвітлення обсягу капітальних інвестицій в Закарпатську область за видами капіталовкладень.

1. Бульба, Ю. (2015). Теоретичні основи інвестування та капітальні інвестиції в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Географічні науки, (2), 64-69.
2. Державна служба статистики в Закарпатській області <https://uz.ukrstat.gov.ua>
3. Капітальні інвестиції за видами активів за 2010–2021 роки: <https://stat.gov.ua/uk/datasets/kapitalni-investytsiyi-0>
4. Машлій, Г. (2018). Регіональний аспект процесів інвестування в Україні: стан та проблеми вдосконалення управління. Електронне наукове фахове видання "Соціально-економічні проблеми і держава", (1 (18)), 102-111.
5. Михайлов, А. М. (2017). Оцінка стану залучення інвестицій в національне господарство України. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка», 2(49), 90-94.
6. Подолянчук, О. А., & Гудзенко, Н. М. (2021). Капітальні інвестиції: нормативно-правове регулювання та облік. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки та практики. 2021. № 2. С. 166-181.
7. Тарабан, С. В. (2020). Капітальні інвестиції як складова державної інвестиційної політики на регіональному рівні. Університетські наукові записки, (2), 176-185.
8. Чайка, К. С., & Чайка, Е. С. (2019). Капітальні вкладення в економіку України. Вісник Донецького університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, (2 (71)), 102-110.
9. Skyba, M. (2020). Капітальні інвестиції в Україні в умовах наростання нестабільності фінансових ринків. Вісник Національної академії державного управління при Президентові України, (2 (97)), 27-35.

1. Bulba, Yu. (2015). Teoretychni osnovy investuvannya ta kapitalni investytsii v Ukraini. Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Serii: Heohrafichni nauky, (2), 64-69.
2. Derzhavna sluzhba statystyky v Zakarpatskii oblasti <https://uz.ukrstat.gov.ua>
3. Kapitalni investytsii za vydamy aktyviv za 2010–2021 roky: <https://stat.gov.ua/uk/datasets/kapitalni-investytsiyi-0>
4. Mashlii, H. (2018). Rehionalnyi aspekt protsesiv investuvannya v Ukraini: stan ta problemy vdoskonalennia upravlinnia. Elektronne naukovе fakhove vydannia "Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava", (1 (18)), 102-111.
5. Mykhailov, A. M. (2017). Otsinka stanu zaluchennia investytsii v natsionalne hospodarstvo Ukrainy. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii: «Ekononika», 2(49), 90-94.
6. Podolianchuk, O. A., & Hudzenko, N. M. (2021). Kapitalni investytsii: normatyvno-pravove rehuliuвання ta oblik. Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky ta praktyky. 2021. № 2. S. 166-181.
7. Taraban, S. V. (2020). Kapitalni investytsii yak skladova derzhavnoi investytsiinoi polityky na rehionalnomu rivni. Universytetski naukovі zapysky, (2), 176-185.
8. Chaika, K. S., & Chaika, E. S. (2019). Kapitalni vkladennia v ekonomiku Ukrainy. Visnyk Donetskoho universytetu ekonomiky i torhivli imeni Mykhaila Tuhana-Baranovskoho, (2 (71)), 102-110.
9. Skyba, M. (2020). Kapitalni investytsii v Ukraini v umovakh narostannia nestabilnosti finansovykh rynkiv. Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezidentovi Ukrainy, (2 (97)), 27-35.